

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczi-utca 811 sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler
(Neu-Markt 11. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Előfizetési fölhívás

a „Székely Hirlap“

polit. és társadalmi lapra s a „jogász-egylet“ köz-
lönyére.

Előfizetési ára:

Oktober—decemberi évnegyedre 2 frt.

A jogász-egylet tagjainak . . . 1 „

Rápolty Károly,
szerkesztő.

Az előfizetési pénzeket kérjük mielőbb be-
küldeni, hogy a lap küldésében évnegyed kezde-
tével tájékozva lehessünk s a kellemetlen reklama-
ciókat megelőzhessük.

Wittich J. könyvkereskedése,
kiadó.

Válságos jelenség.

M.-Vásárhely, 1871. oktob. 16-án.

(r.) A magas politika nem mesterségünk,
sőt szorosan véve nem is lehet tisztünk, miután
mint szűkebb körben hatni hivatott organum,
vidékünk államtársadalmi és kulturai érdekeinek
előmozdítását tűztük ki és tartjuk főfeladatunk-
nak; mely munkálkodásunk, a mint egyfelől ki-
elégíti honpolgári önrzetünket, úgy másfelől
igénybe veszi lapunk kimért terjedelmét és fi-
gyelmünk legnagyobb részét.

A legutóbbi napokban azonban a hazánk sor-
sát intéző összes tényezőket a legkomolyabban
foglalkoztatja egy állampolitikai esemény, melyről
megemlékezni, melyet ismertetni az ország min-
den részében, a sajtó minden képviselője után,
komolyan szükséges.

A nagy és kisebb fővárosi politikai lapok
egy hét óta alig írnak egyébről, mint a cseh-
országi kiegyezkedési javaslatról, mely a prágai tar-
tománygyűlésből e hó elején kelt, s immár a mi-
nisztertanácsra át a bécsi reichsrath elé lesz ter-
jesztendő, hogy ez által netalán elfogadva a fel-
ség szentesítése alá terjesztessék. Ha pedig e ja-
vaslat a Felsőház szentesítését is megnyerné: úgy
az osztrák birodalomrésznél eddigi államjogi alap-
formája merőben megváltoznék, a minek pedig
mulhatlan következménye lenne egy államjogi vál-
tozás Ausztria és Magyarország között is.

Ezen bekövetkezhetsé képezi pedig a ma-
gyar törvényhozói és kormány körökben, vala-
mint az összes napi sajtóban, a megütődéssel ha-
táros komoly gondolkodás tárgyát; melyben
igen jellemző az ellenzéki sajtónak*)
alábbszállott hangulata... mintha meg-
lennének hatva annak egészségesebb elemei a ha-
zára bekövetkezhetsé veszélynek elősejtelmétől...
Oh, hogy csak a balsejtelmek birnak hatni a ne-
mes, de büszke és pártos magyar szívre!

Igen, meg vagyunk győződve arról egész lel-

künköl, bahogy ide-hátrébb akár a germán, akár
a szláv fajok által lakott területek politikai kon-
formációja következtében az osztrák birodalom-
résznél államisága többé nem lenne képes vagy
alkalmas Magyarországnak jelenlegi államisá-
gát kölcsönben biztosítani: hogy ily eventualitás
előestvéjén még a tizenkettődik óra előtt, a mos-
tani ellenzék a „kormánypártial“ egy
sorban fogna életével és vérével is vé-
delmére szállani ugyanazon közjogi
alapnak, melynek lerontásában törte meg saját
és bénította meg a nemzet többségének tetszom-
jas erejét, megfosztván az elmaradott s elnyo-
matva volt hazát millióidok értékével nem kárpo-
tolható négy évi szabadröptü fejlődéstől, s ez ál-
talán — isten óvjon! — még sokkal több-
től is...

No, de nem czélunk itt a multak fájdalmi-
val s a jövő homályaival nyugtalanítani magun-
kat. Ismertetni kívánjuk röviden — pesti lapok
nyomán — olvasóink előtt is azon nagy hord-
erejű államkérdést, mely a „cseh-kiegyezkedés“
fírmája alatt fenni elmélkedésünk kutforrása volt.

Az idézett tartomány-gyűlési javaslat lénye-
ge a következőkben foglaltatik:

„Tekintve, hogy a cseh királyságnak elválaszthatat-
lan összeköttetése a dicsőségesen uralkodó dynastia uralma
alatt álló egyesült királyságokkal és országokkal a pra-
matica sanctio által államjogi jelleget nyert, továbbá a
cs. kir. apostoli felség, a közös monarchának tartozó tisz-
telettel s végül a belső béke tartós megállapítása szem-
pontjából az egy birodalomban egyesült népek közt a cseh
királyság tartott gyűlése elősmerni határozza az ezen or-
szág és a magyar királyság országai közt fennálló viszonyt
úgy, a hogv azt ő felsége mint apostoli magyar király
koronázási esküjében szentesítette s a mint ezen megál-
lapodás a magyar országgyűlés által 1867-ben törvény
erejére emeltetett; és határozza, hogy ezen elismerést tör-
vényes alakban fejezi ki; e végből a cseh királyságnak
a magyar korona országaihoz s a többi országokhoz való
állását a következő sarkalatos cikkelyekben írja körül:

I. A cseh királyság a köv. ügyeket ösmerni el kö-
zöseknek a monarchia minden királyságával és orszá-
gával:

a) a külügyeket, ide értve a diplomatiái és keres-
kedelmi képviselést a külfölddel szemben egy szintén
nemzetközi szerződés kötését;

b) a hadügyet, ide értve a hadi tengerészetet, ki-
véve azonban az újonczmegajánlást, a törvényhozást, a
katonai kötelezettség teljesítése felől, továbbá a hadsereg
elhelyezése és élelmezése, ugyszintén a polgári viszonyok-
nak és a hadsereg tagjainak nem a katonai szolgálatra
vonatkozó jogainak és kötelezettségeinek rendezése felől;

c) a pénzügyet közösen viselendő költségekre, az erre
vonatkozó költségvetésnek megállapítását s az ide tartozó
számadások megvizsgálását.

II. A közös ügyeket egy közös miniszterium kezeli,
melynek azonban nem áll jogában a magyar királysággal
kötött egyezmény értelmében más ügyekre kiterjeszkedni,
mint a melyek közösek.

Az összes hadsereg vezetésére s belső organisatiójára
vonatkozó rendszabályok kizárólag a császár és király szá-
mára vannak föntartva.

III. A cseh királyság elismeri, hogy a törvényhozási-
jog a közös ügyekre nézve a delegátókat illeti és pedig
a magyar királysággal megalkotott egyezkedés értelmében
egy delegátót küld a magyar királyság s egyet a többi
királyságok és országok alkotmányos módon.

IV. A cseh királyság landtagja ezen delegátóba sa-
ját kebeléből tizenöt rendes és nyolcz póttagot választ.
A delegátusok és póttagok nem kapnak instructiót
a landtagtól. Ők, mint delegátusok épen azon sérthetlen-
séget és felelőtlenséget élvezik, mint a landtag tagjai.

V. A cseh királyság továbbá érvényeseknek ismeri
el mindazon határozatokat, melyek a delegátóik szerve-
zete, működési körére nézve a magyar királysággal egyet-
értve hozattak.

(Következik 18 pontban a delegátóik szervezete, mely
az illető magyar törvény határozatainak mindenben meg-
felel.)

VI. A cseh királyság hozzájárul a magyar király-
sággal kötött azon egyezményhez, mely szerint a közös
ügyek költségeinek fedezésére a magyar korona országai
30 százalékkal, a többi királyságok és országok 70 szá-
zalékkal járulnak. E költségből, a Magyarországgal utó-
lagosan kötött egyezmény értelmében, legelől levonandó
a határörvidék fokenkénti polgárosításából egyedül Ma-
gyarországot terhelő, most $1\frac{3}{10}$ százalékra megállapított
és 2 százalékgig felmenő hányad.

VII. A cseh királyság továbbá elismeri azon ese-
ményt is, mely a magyar korona országainak járulékát
az általános államadósság költségeinek fedezéséhez hatá-
rozza meg, és mely e cikkelyhez hiteles másolatban mel-
lékeltetik.

VIII. A cseh királyság nem kevésbé elismeri a Ma-
gyarországgal kötött kereskedelmi szövetséget is, mely e
cikkkhez szintén hiteles másolatban mellékelve van, a meg-
állapított idő tartamára.

IX. Mind azon a cseh királyságot illető ügyek, melyek
a monarchia valamennyi királyságai és országai kö-
zösügyeinek nem nyilvánítottak (I. cz.) elvileg a cseh
tartománygyűlés törvényhozásához, illetőleg a csehországi
kormányzathoz tartoznak.

X. Minthogy pedig az egész monarchiára nézve kö-
zöseknek kijelentett ügyeken kívül vannak még olyanok
is, melyek közös elintézése a monarchia és a királyságok
és országok érdekében igen tanácsos és kívánatos és kü-
lönben is a cseh királyság részéről elfogadott, a magyar
királysággal kötött egyezményben bizonyos tárgyak olya-
noknak nyilvánítottak, melyek, ha nem is közösen, de
ugyanazon — időről időre megállapítandó alapelvek sze-
rint elintézendők, — a tartománygyűlés szükségesnek
tartja oly ügyek mikénti tárgyalására nézve előre gon-
doskodni.

XI. Ily ügyek, a következők:

1. A kereskedelmi ügyek, különösen a vámtörvény-
hozás, a kereskedelmi jog, tengerijog és váltójog, a súly
és mérték, a találmányi szabadalmak, bélyeg és minta
oltalom, a szellemi tulajdon, pénzügybankok iránti tör-
vényhozás, a mennyiben az az egész monarchiában hasonló
alapelvek szerint vétetik fogantatba.

2. Az iparral összeköttetésben álló közvetlen adók,
egyedáruságok, regáliák, bélyegok és illetékek. A bélyeg
és illetékek tekintetében törvényhozás azonban nem szo-
rithatja meg a tartománygyűlés igazságai törvényhozási
jogait.

3. Az éremügy és a pénzláb megállapítása.

4. Az intézkedés oly közlekedési intézetek tekin-
tetében, (vasutak, posta, távirda, hajózás), melyekről az e
közös ügyek számára rendelőndő képviselő részéről elis-
mertetik, melyek az összes monarchia, vagy annak többi
országai érdekét érintik; vagy több országos közigazga-
tási területet összekötnek.

Továbbá a törvényhozás a távirda, posta, vasutak
és hajózás tekintetében a mennyiben az a fentírtett kö-
zös közlekedési intézetekre és azok igazgatására vonat-
kozik, azután a mennyiben katonai, kereskedelmi és köz-
rendészeti szempontból oly közlekedési intézetek egyenlő
elvek szerinti igazgatása szükséges volna.

5. A vérendszert megállapítása, továbbá azon ügyek,
melyek a katonai kötelezettség módzataira, rendje és tar-
tamára vonatkoznak, különösen az állandó hadseregbe be-
sorozandó legénység számának engedélyezése és a póttar-
talék felosztása a népességi számarány megtartása mellett;
végül mindazon törvények, mely a hadsereg harczképessé-
gének fentartására szükségesek, mint: a tartalékosok
és szabadságosok nyilvánartatása, az altisztek ellátására,
lovak összeírására vonatkozó törvények, a katonai bün-
tető törvény stb.

Ha a besorozandó legénység felosztásának arányában
volnának módosítások eszközölendők, erre a landtag bele-
egyezése szükséges.

Az országnak a honvédseregére vonatkozó mily tör-
vényhozási vagy kormányzati ügyei tartassanak fen, azt
későbbi határozatok fogják megállapítani.

6. A pénzügyre vonatkozólag: a) az államadósság
névszerint fundált és függő adósság kezelése és ellenör-
zése a Magyarországgal kötött szerződés mérve szerint,
továbbá új kölcsön kötésére vonatkozó beleegyezés oly ese-
tekben, midőn a Magyarországgal fennálló egység ér-
telmében közös kölcsön felvételéről van szó a monarchia
közös szükségleteinek fedezésére és oly esetekben midőn e
szükségletek fedezésére Magyarországgal nem köttetnek közös
kölcsön annak elhatározása, ha vajjon e szükséglet quotalis
felosztás vagy közös pénzügyvel által fedeztessék; végül
esetleg függő államadósság csinálása iránti beleegyezése
a rendkívüli pénzügyi szükséglet fedezésére; de az összeg nem
haladhatja meg az illető év rendes kiadási budgetjének
egy negyed részét; b) az ingatlan közös állam vagyon,

*) De nem a kolozsvári értjük.

(r.)

nem sértve a királyságok és országok tulajdonjogát, vagy más jogigényeit; c) az e cikkben érintett ügyek igazgatására szükséges kiadások megállapítása, azok fedezése és azok feletti számolás.

Végül fontos tekintetnek fogva ide számítatik.

7. Az állampolgárság és a külföldiek tartózkodása és időnkinti letelepedése iránti törvényhozás.

XII. Tekintettel a X. cz.-ben elismert szükségletre, a cseh királyság kész a magyar koronához nem tartozó királyságok- és országokkal egységre lépni oly célból, hogy — mennyiben szabad egyezkedés útján nem tétetik más intézkedés — a cseh királyságot a IX. t.-cz értelmében megillető törvényhozás, a megelőző cikkben említett ügyekben említett ügyekben a landtagok által választandó delegátusokból álló congressusra ruháztassék.

XIII. A cseh királyság beleegyezik továbbá, hogy a megelőző cikkben jelölt feltételek alatt a 11. cz.-ben előszámlált ügyek igazgatása egy miniszteriumra bízassék, mely az ezekre kijelölt szakminiszterekből, az udvari kancellárokból, esetleg ezek mellé koordinált tartományi miniszterekből áll a szavazati arány megtartása mellett.

Ily állásban, mint a kormány tagja a királyi cseh udvari kancellár, az őt mint ilyen illető felelősség mellett, köteles a delegátusok congressusán behozott törvényeket végrehajtani, a mennyiben e tekintetben az alatta álló közegek közreműködése terjed.

A tartományi törvényhozáshoz tartozó ügyek legfőbb igazgatása a cseh korona tartományban a kir. cseh udvari kancellár illeti, őt egyedül illeti, egyszersmind ezen összes ügyek iránt a miniszteri felelősség.

XIV. A cseh királyság a XI. b. cz. szerint a delegátusok congressusa által előirányzott az e cikkben előszámlált ügyek szükségletének fedezésére hová a nem magyar királyságok és tartományok szükséglete is számítatik, egy százalék quótával járul.

Hasonló módon fog megállapítani a cseh királyság által az általános államadósság szükségletének fedezésére fizetendő quóta is.

A tartományi jövedelmekből mindennek előtt a quóták fizetendő tizenkét havi részletekben.

A quóták előteremtésének módjai a tartományi legislatívó határozatától tétetnek függővé.

XV. A kormány közbenjárása folytán a landtag deputációja más királyságok és tartományok küldöttségeivel az iránt fog tárgyalásokba boesátkozni, hogy

a) a megelőző cikkben említett quótákat eszközölje és

b) megállapítsa, ha vajjon a közös kezelés alatt álló közvetett adók összege egészbe levonandó-e a közös költségből vagy csak az annak leltése után fenmaradó fedezetlen összeg osztassék-e fel quóták szerint.

XVI. Hogy az egyes királyságok- és tartományokkal való érintkezésekben minden tekintetben igazságos legyen, kész továbbá a cseh királyság a honfűtésre, utlevél ügyre, népszámlálásra, a bírói ítéletek kölesönös végrehajtására, akadémiái méltóságok és nyilvános tani-tézetek bizonyítványainak elismerésére végül a közös ügyek tárgyalásának alakját illető törvényhozásra vonatkozólag a többi királyságok és országokkal megállapodásra jutni.

E célból a landtagok küldöttségi jönek össze, melyek ez ügyek tárgyalásának módjait fogják megállapítani.

XVII. E tekintettől vezéreltetve a cseh királyság kész beleegyezését adni miszerint bizonyos, az egyes képviselő testületek általi tárgyalásra kevésbé alkalmas ügyek elintézésére, egy független testület senatus alakításak.

E senatusban, mely részint örökös részint és pedig fele részben oly tagokból fogna állani melyek a landtagok hármass jelöltsége folytán ő felsége által élethossziglan nevezetnek ki, az egyes királyságok és országoknak jelöltségek aránya szerint kellene képviseltetniük és e testület tekintélyének csak emelésére fogna szolgálni. ha abban a császári ház hercegei érsek és hercegi rangú püspökök helyet foglalnának.

E testület hatáskörének tárgyai gysnánt elismeretnek:

1. Oly államszerződések megvizsgálása és elfogadása melyek a birodalmat vagy annak egyes részeit terhelik vagy annak határ változtatását vonják maok után vagy az egyes állampolgárokat terhelhet rónának,

2. Oly ügyek tárgyalása, melyek az egyes tartományok egymásközi kötelei és viszonyaira vonatkoznak és az azokból támadható vitályos kérdések eldöntést sürget.

3. Esetről esetre illetékességi viták eldöntése, melyek a delegatustk congressusára és a landtagok között felmerülnek, a delegatustk congressusára bizott ügyekről szóló alaptörvény értelmében.

4. Oly indítványok feletti tanácskozás és határozathozatal, melyek a delegatustk congressusához utasított ügyekről szóló alapezikkelyek megváltoztatására vonatkoznak, származzanak akár saját iniciatívájából, akár a landtagok, akár a kormány részéről.

5. A XV. cikkben felhottott esetekben a pénzükséglet fedezésére a tartományok által fiztendő rész jóváhagyása.

6. Itélethozás a miniszteri vád alá helyezés eseteiben, törvénysértések miatt a deleg. congressushoz utasított ügyekben; végre.

7. Jóváagyó nyilatkozat a XI. cz.-ben elősorolt ügyekben esetről esetre, valahányszor javabagyást kíván.

A cseh királyság közjogi állását vagy a cseh koronát illető minden ügyekben a cseh landtag beieegyezése tartatik fen.

XVIII. A cseh királyságnak országos alaptörvényét képező ezen alapezikkelyek megváltoztatásai csak a cseh királyság landtagu által eszközölhetők s ha ez irányban, vagy ezen alapezikkelyek keresztülvitelénél más királyságok és országokkal követségi tárgyalásoknak kell létrejönniök, a cseh királyság saját landtagja által közvetlenül választott deputáció által fog képviseltetni.

Ime, ezeket akarja Csehország. Ha ezeket megnyerné: Ausztia már csak föderatív állammá kellene hogy váljék, s a mi personalis unióknak ezzel vége szakadna.

Hogy mi s hogyan lenne akkor? erre még most gondolni sem kívánunk.

Vagy egy pár keserves piczula, vagy népszerűség, vagy mindakettő egyszerre!

Nagyon szegény ember lehet az, aki a „Magyar Polgár“ idei 234 számába (a maga méltó helyére) „beküldött“ innen M.-Vásárhelyről egy „modern nemzetgazdasági“, „demokrat“ tudósítást a helyi takarékpénztárnak bizonyos belügyeiről. Nagyon szegény ember ez, ha talán nem is földi javakban (és takarékpénztári részvényekben), de józanokosságban, tapintatban, humanitásban, sőt alkalmasint saját érdekének észszerű megóvásában is mindenesetre nagyon szegény! Mert e jó ur még annyit sem képes meggondolni: hogy egy magán vállalatnak ilyes, merőben annak belszerves életéhez tartozó magánügyét nemcsak nem ildomos, de egyáltalában káros a saját terére dobni, különösen ily modorban, ily több irányban sértőleg, ily hazugul, és ily intenciókból, mint ezt a mentoroskodni tüntető, de durvább massájában igen tisztán látható tudósító ur tette.

Felettebb, a legmélyebben sajnálom, hogy egy egyes embernek értelmetlensége, ránkora, igazgatóságra vágyakozása vagy krajezáros smutzigása (ki tudja melyik!) kényszerítőleg provokálja jelen magyarázatomat; de mint a m.-vásárhelyi takarékpénztárnak egyik kezelője, nem tűrhetem el, hogy azon hátrányos konsequenciák, melyeket minden értelmes olvasónak az idézett tudósításnak az igazgatókra vonatkozó részéből mulhatatlanul kivonnia kell, — egy pillanatig is elhomályosítsák akár csak egyetlen ember előtt

is ezen intézetnek napnál tisztább és sziklánál szilárdabb belkezelését s ezen alapuló hitelét. De továbbá nem hagyhatom szó nélkül azokat sem, melyek a jó ur cikkében csekély személyemre vonatkoznak; és itt bátor vagyok a t. közönséget figyelmeztetni, hogy ezen személyes ügyemmel nem uszupálom a kezemből levő sajtó terét, ha ebben egyuttal egy igen finomul kidolgozott képzelt politikai mellék-czelzet nem foglaltatnék, mely által személyes ügyem a közérdekűség jogára válik érdemessé.

Azt mondja a politikus cikkíró: „hogy a két igazgató mire való, ha nem arra: hogy az intézetben a könyvvezetőt segítsék? hogy napestig vele dolgozzanak. Hogy mernek ezek az urak százezer forintos palotákat építeni, vagy pláne Pestre, Bécsbe, Párisba, Velenczébe kéjutatni? Nemde, és ez cikkíró ur: hogy mernek ezen urak lenni? Lássá, drága igazgatónak nem való cikkíró uram, épen ebben fekszik a dolog hübnere! Mert egy ilyen pénzintézetnek, mely 60 ezer forint alap-tőkével milliókra menő reá bizott idegen pénzzel csinálja részvényeseinek (s engedelmével önnök is) a szebbnél szebb hasznokat, ilyen vállalatnak csakis olyan urak lehetnek fejei! Mert csak egy ilyen ur lesz képes az intézetnek itt és az egész kontinensen a kellő tekintélyt, bizalmat, s a még gazdagabbak hajlamait megszerezni és fentartani még akkor is, sőt különösen akkor, ha nem laterizál versenyt az erre rendelt könyvvezetővel. És az ilyen urak képesek a választmány teljes bizalmából saját szakálukra utalványozott forgalmi tőkéért vagyonuk egy részét folytonos rizikóra téve az intézet rizikóját könnyíteni és a részvényes urak jövedelmét ezen az uton is emelni; és mindezt csak az ilyen urak képesek megtenni egy bizonytalan quotájú jutalékért!

Hogy ez a principium a helyes és nem amaz, melyet a „buzgóság“ frázisába burkolva, cikkíró ur állított fel, erre nézve elegendő az intézetnek brillians és el lehet mondani rohamos fölvirágzásra mutatni ezen „építkező és kéjtatózó“ igazgatók vezetése alatt, mely tény nem szorul több érvelésre.

A mi a cikknek másik ágát illeti, cikkíró ur azt állítja, hogy a könyvvezető egyedül is elgyőzi az intézet könyvvezetését, s az igazgatóság által a választmányak proponált segédkönyvelő beállítását semmi egyébbel sem indokolható, mint hogy a jeleni könyvelőnek több idő nyeressek a hírlapszerkesztésre! E miatt inti a választmányt a segédnek 5—600 forintnyi fizetéséből a részvényesekre háramlandó kár elhárítására.

Abban tökéletes igaza van cikkíró urnak, hogy én (mert én vagyok az a boldog könyvvezető) az intézet könyvvitelét még ez óráig csakugyan nem is annyira el, mint inkább legyőzöm, mert könyveim minden órán „mérleg-vonásra“ folyamatosan állanak. Hogy ez miként lehetséges? azon csak szakértők tudják teljes bálulását kifejezni, ha épen a mai számunkban is közlött egy havi forgalmi kimutatásra vetnek egy futó pillantást, melyhez még csak annyit kell tennem, hogy a váltók száma havonként 4—500 darab! mely forgalmat összevissza vagy 24 könyven kell — mindig currensben — átkönyvelni. Persze a cikkíró urnak leghalványabb fogalma sem lévén az ilyen fajta dolgokról, — (mert ha lenne, így nem írhatna) neki ugy magyarázhatom meg csupán az én „elgyőzősemet“, ha tudtára adom, (ha ugyancsak nem tudná), hogy a könyvvezetéssel naponta legalább 7 órát dolgozom, s ezen felül minden hétfen van legalább két olyan uapom, melyen éjjeli 12 óráig dolgozom a tisztelt intézetnek még pedig — nem áttallom bevallani — jó nóm diktálása által segítettve. Mondanom sem kell, hogy ez a mai humanus kor forgalmi közt még a durva kézimunkás életkörüben is merő botrány....

Úgy hiszem, hogy ezeket így tudva, talán mégse vitte volna rá a lelke a cikkíró urat, hogy ily könnyedén dobja oda azt az „elgyőzést“? De csálódok! hisz ő még ezzel sem érte be; hanem még nyilvános téren is szememre veti azt, hogy a mult évben az intézet egéségtelen nedves szállásán elbetegesedvén, roppant (!) fi-

TÁRCSA.

A m.-vásárhelyi „Jótekonv nőegylet“ utóbbi tárlatáról.

— Folyó hó 10.-kén délután tartotta a helyi jótekonv nőegylet ez évi tárlatán kiállított becsesebb tárgyak kisorsolását.

Magáról a tárlatról, annak kedvező fogadtatásáról, az élvezetes órákról, miket a közönségnek több napon át nyújtott, a kiállított tárgyak szépségeiről, nemkülönben abból a szegény családokra háramlandó utólagos jótekonv eredményről stb. lapunk más alkalommal már megemlékezett, mostan csak a kisorsolási estélyről kívánunk egyet-mást elmondani.

Roppant nagyszámu válogatott közönség népesíté be zsufolásig a tágas Apollo-termet, s oly élvezetes egybejövételnek leheténk részesei, minőt csak ritkán lehet szerencsénk Vásárhelyt találni. A társadalom kiválóbb osztályaiból jelentékeny mérvben jövének egybe ez alkalommal, a főrangú világ, a legmagasb állású állami hivatalnokok, tisztviselők, tanárok, jobbmódu polgárcsaládok, katona- és honvédtisztek, városi dandyk stb. voltak ottan láthatók, de a mi kiváló érdekességet és életet kölcsönzött az egybejövételnek, az a gyönyörű hölgykoszoru volt, mely feltűnt számunkkal és egyéneivel vala képviselve.

A 124 darab nyeresimv kisorsolása pár óránál huzamosb időt vett igénybe, s a csillárok felgyújtására is

csakhamar elkövetkezett a sor. Némelyekre különösen mosolygott a szeszélyes szerencse, de ha van valami igazság a közmondásban, hogy a ki szerencsés a játéokban, az szerencsétlen a szerelemben s megfordítva, akkor a számos pusztá reménykedőkkel s ábrándos tervezgetéseikben esalatkozott önző tekintetű szerencsétlenekkel együtt, mi magunk is a fennebbi közmondással igyekszünk magunkat sorsolási szerencsétlenségünkben megörvendeztetni. Az estély komikus mozzanatokban sem szüklködött, például, midőn komoly arczu férfiak himzett csecsebecséket, női ingeket, vagy fuszujkával tömött bádogszelenczét s nagyfejű káposztákat vagy kiházásitási fehérnemüket nyertek; a kisasszonykáknak pedig boros palaezokkal vagy egyéb férfiakhoz illő eszközökkel kedveskedett Fortuna. A legtöbb sovár és irigy pillantás-lövelleteket azonban a hallgatag és bájos Dósa Katinka kisasszonynak kellett kiállania, kiről azt hitte volna az ember, hogy szövetségre vagy valamely rekonsági viszonyba lépett a szerencse istenasszonyával, mert emez oly nagyszámu és szép nyeresimyekkel halmozta el nevezett kisasszonyt, hogy alig győzte azokat elrakosgatni. Köztük egy szép hársz paplany, himzett falikosár, zsebkendő-tartó, befőttek stb. Hát még mekkora volt Berzenczei László egykori képviselőnk öröme, midőn a gr. Teleki Domokosné festői szép kanape-párnájának nyeroszámját magáénak vallotta, meglepetésében jegyét s talán még egyebet sem tudta jó sokáig meglelni? A Dósa Katinka k. a. által himzett párnát Bodó Mózes, a gr. Kornis Clementinát Elekes Pál nyer-

te el; hasonlóképp Ilyés Károlyné, Hőnig százados és b. Bálintit is nyertek egy-egy kanape-párnát; a Haller és Toldalagi-féle himzett párnák nyerosi azon estén nem jelentették magokat.

A sokak által óhajtott puncsos edény Györgypál Józsefnek, a gyümölcs-állványok egyike Balog Ferencz, a másik Nagy Pál honvédtiszteknek jutott. A csinos bارسonytáskát b. Horváth; a Vajda Linka kisasszony gyönyörűen himzett ingét Szász Róbert, egy másikat Moldován kapták osztályrészül. Ugyde ki tudná emlékében tartani a roppant nagyszámu nyeresimv tárgyakat, s azoknak szerencsés, vagy a mint fennebb láttuk, szerencsétlen nyerosit. Aval kívánjuk ezen vidám estélyről megemlékezésünket berekesztetni, hogy ismételve elismerésünket nyilvánítjuk a helyi jótekonv nőegylet azon derék vezetői és tagjai iránt, kik a tárlat szerencsés eszmáját felkarolták, s fáradhatlan buzgalomuk által a látogató közönségnek annyi gyönyört, a szegényeknek pedig vigaszt és enyhethozó segélyt szereztek.

Rend és csin tekintetében vajmi sokat tanulhatott volna e hölgyektől az egyidejűleg városunkban tárlatozó erdélyi gazdasági egyesület is. Meg vagyunk győződve, hogy a kedvező siker és a kedves emlék máskor is hasonló buzgalomra lelkesítendi derék és nemeskeblű nőinket.

etése mellett*) még száz egynehány forint helyettesítést fizetett érettem az intézet!... Valóban, a legszegényebb mesterember vagy a legkrajczárosabb zsobrák is lelke mélyéig elpirulhatna ily rideg érzületért...

Czikkiró ur végre a választmány „erélyére,” „tapintatára” és „bölcsességére” hivatkozik, hogy ez segédet nem fog állítani. Hát nem vette észre ön finom politikus, a durva sértést a mivel ekkor éppen a választmányt illeti? Hisz a választmány éppen azért, mert igazságos, tapintatos és bölcs, igen jól ismeri a fennirt tényállást, és ön mégis bátorodik föltenni róla: hogy mint az éretlen néptömeg a kortes szónoknak egy pár kacskaringós hízogó bókjáért, ez is menten fel fogja adni saját meggyőződését és minden jobb érzését, és gondolat nélkül segédkezet fog önnek nyújtani, hogy azt a négy piczulát, a mely a segéd fizetéséből önre esnek — az ön zsebében megmarassza, vagy talán pláne a jövő közgyűlésen önt válasszák igazgatóvá? Ne ringassa magát ily álmokban jó uram! A négy piczulát, jöjjön hozzám, kifizetem én önnek a zsebéből, hogy ne fájjon a szíve se miatt ne kompromittálja többé a takarékpénztárt. Az igazgatóságra pedig: maradunk mi az urak mellett.

Végül térjünk pár szóval a lapszerkesztésre! Ezt is én viszem, de legkevésbé sem a pénztári hivatalom rovására, mert ott minden rendben van a fennirt mód mellett. A hirlapra kevés időm marad, s ez valóságos életszükség szellememnek, mely itt felüdül a szám-mesterség zsidbasztó hatásaitól. Emellett ez a szellemi munka is hoz valamit a házhhoz. E drága világban pénztári fizetésből én ép úgy, mint pénztárnok kollégám meg nem élhetünk, s kénytelenek vagyunk ama nagy munka terhet még mással is tetézve ki a mint tud, mellékes kereset után is látni, hogy élhessünk. Ezzel azonban senkinek sem mi köze, s valóban remítők obskuritást áru el cikkiró ur, a midőn magán ügyeimbe avatkozni jogosultnak véli magát talán azért, mert takarékpénztári részvényes! Hanem a dolognak másutt lehet a bibéje. A jó ur ugyanis azt véli talán, hogy engemet a pénztárnál az (eddigis az alapszabályok világos rendelkezése ellen melőzött) „jegyző-könyvelőnek” fel nem állításával a munkateher súlya által addig nyomhat, míg ez alatt megrokkadva kénytelen leszek a hirlapszerkesztéssel felhagyni, s ekkor: egy más „különb” lap számára majd angazsiroznak egy szerkesztőt a „Magy. Polg.” kanczelláriájáról.....

Ne képzeljen ilyeneket jó uram! Gondoskodik erről a székegyföldi olvasó közönségnek és a takarékpénztári részvényeseknek az önénél jobb és nemesebb géniusza!

Rápolty Károly.

Értesítés.

A nagyméltóságú földmívelési ipar- és kereskedelmi magy. kir. ministerium october 3. 9925. sz. alatti elhatározásával a kolozs-monostori magy. kir. gazdasági tanintézetben rendelkezés alatt álló 12 állami alapítványi helyeket a következő ifjaknak adományozza:

Márton Béla, Tulokdi Samu, Páll Károly, Benczédi János, Kálmán Mózes, Vaska Gyula, Simon Lajos, Nyárádi István, Damo Vilmos, Tömösvári Miklós, Imreh Zsigmond, Kastély Gyula.

A szabad helyekre kinevezettek:

Bali Kálmán, Kakucsai Sándor, Szattinger József, Nagy Imre.

Miről az illetők azon megjegyzéssel értesítettek, miszerint helyeik elfoglalása végett magukat folyó hó 28-ig az igazgatóságnál okvetlenül bejelentették.

A többi folyamadóik pedig felhivatnak, hogy folyamadványaik és bizonyítványaik átvétele vagy hováküldése végett forduljanak az alólirt igazgatósághoz.

K.-Monostor, 1871. october 10.

Kodolányi Antal
igazgató.

Helyi dolgok.

— A m.-vásárhelyi takarékpénztárnak 1871. szeptember havi üzletforgalma.

Bevétel:

Pénztármaradvány a múlt hóról	18332 frt 5 kr.
Tak. pénztári betétek 55 féltől	23469 „ 2 „
Visszafizetett váltók	81280 „ — „
„ előlegek	100 „ — „
„ zálagkölesönök	650 „ — „
Befizetett kamatok	2528 „ 64 „
Különféle illetékek	1423 „ 96 „
Megtérített kezelési költségek	23 „ 78 „
Késedelmi kamatok	23 „ 15 „
Vizszleszámított váltók	32000 „ — „
Összesen:	159830 frt 60 kr.

Kiadás:

Betét visszafizetés 58 félnek	22481 frt 4 kr.
Pénztármaradvány	90 „ 97 „
Leszámitolt váltók	132145 „ — „
Előlegek értékpapírokra	647 „ — „
Zálagkölesönök	198 „ — „
Kifizetett részvény osztalék 1870-ről	24 „ — „
Kezelési költségek	27 „ — „
Tiszti fizetések	183 „ 34 „
Igazgatási költségek	37 „ — „
Postadíjak	4 „ 16 „

*) A havi kimutatásban ott áll a „tishti fizetések” nagy summa, melyen a szolgálval együtt öten osztozunk.

Kamatok	270 „ 50 „
Kifizetett betéti kamatok	3722 „ 59 „

Összesen: 159830 frt 60 kr.

Maros-Vásárhelyt, 1871. oktob. 10-én.

Z. Dr. Knöpfler V. Jenei Albert Rápolty Károly, igazgató. aligazgató. könyvvezető.

— **Nyilvános köszönet** Imreh Sándor nyomdász és laptulajdonos urnak, ki az általa kiadott „Erdély” című szépirodalmi lap egy tiszteletpléjával ifjusági könyvtárunkat megajándékozni szives volt valamint t. Szathmáry János könyvkötő urnak is ugyan a könyvtár számára adott könyvadományért, az ifjuság nevében legszivesebb köszönetemet nyilvánítom. Maros-Vásárhelyt. 1871. október 12. P. a. l. G. y. u. l. a. kath. gymn. tanár.

— **A hivatalos lapból** olvassuk, hogy helybéli köztisztviselőben álló kir. adópenztári ellenőrünk t. Székely Elek ur adóhivatali pénztárnokká, t. Pokorni J. ur pedig ellenőrré neveztettek. Örömmel gratulálunk!

— **Tegnapelőtt** délután választotta meg a helyi iskolaszék a városi polgári iskolához a két tanárt t. Nagy Lajos és t. Gruber Mihály urak személyeiben. A mint már írtuk nyolcz pályázó volt, s így a választás igen sok ahoz értő embert meglepett itten — és szükséges lesz e furcsa választási aktusra jövő számunkban minél tüzetesebben visszatérni. *)

— **A múlt vasárnap** délután egy kéménynek kigyulása következtében harangkongetásokkal riasztatott fel a városi lakosság.

— **Veszélyes gyermekjáték.** Pénteken este Sz. F. ácsmester a Régibarmóvásártuczabeli házában gyermekeit magukra hagyván, ezek pajkosságból a szolgáló öltözetneműit a szoba közepére halmozván felgyújtották s ennek folytán csak kevésbé mult hogy a ház is a lángok martalékává nem lett, mit a segélyre siető kisutczabeli lakosságok gátoltak meg.

— **Vettük a „Geese Dániel”-féle emberszereteti intézetnek a helyi nyomdában megjelent „alapszabályait és közgyűlési jegyzőkönyvét.”** E terjedelmesebb és benünket a legélénkebben érdeklő műnek tüzetes ismertetését közelebbi alkalomra fentartjuk magunknak.

— **Mult hetivásárunkon** történt, hogy egy mezősi jómódú izraelita reggeli 9 óra előtt 30 véka almát vásárolt össze, miért is őt, mint rendőrellenés kihágásért, városi rendőrségünk elcsipve, hűvösre tette. Az egész históriát a rendőrség vezetésében történt személyesre javára volnának hajlandók följegyezni, hisz az a policialis erély küljellegét viseli magán, ha csak a dolog más oldalról tekintve nem rejtene magában jogsérelmet. A rendőri erély és szigor gyakorlására igen hálás és jogos tér kínálkozik abban, hogy a városunkban páratlan nagyszámú kofaság (nem kofáskodást értünk itten, ám-bár ez is szörnyű nagy) azon valóságos „polizeiwidrig” eljárása szüntetnék meg, miszerint még kora viradatkor minden piaci árut felszednek, s azután a városi fogyasztó közönséget impertinenter zsarolják. Mig a kufároknak ezen egyaránt tilos és káros zsebmetsése meg nem zaboláztatik, mig rendőrségünk elég szelid lelkeletű és udvarias eltérni gyárosainktól azt, hogy nem 9, hanem 7 óra előtt, sőt még korábbn is minden névvel nevezendő keresett gabonaneveket és tüzi fát ésszervasároljanak, s így a városi lakosságot az első életszükségletek beszerzésének lehetőségétől tilos módon megfosztják: addig rendőrségünknek azon irányu szigorgyakorlatát sem tekinthetjük jogosnak, (sőt azután sem), hogy egy egyes vidéki polgár fennebbi, mások által szabadon üzött kihágásért tömlőczre vettessen. Bár csak rendőrségünknek jelenlegi erélyes vezetője gyenge szavunkat meghallgatni ne terhelhetnének, s ez új téren számára kínálkozó babérokat, melyeket máshelyütt kevésbé sikerült kivívnia, magának biztosítani törekednek; mi elismerésünk adóját nem vonnók meg nagyon is kíváncsok igazságos erélyétől.

— **Véletlen utbaigazító.** Mult héten egyik kora reggelen Sch.... helyi kis kereskedőnek 3 töltött libáját észrevétlenül ellopták. A megboszankodott káros egész bévvel indult az ellopott jószágok nyomozására, s egy véletlen körülmény útba is igazította őt, mert a tolvajra vezető biztos Ariádné fonalat nyert azon kukorica szemekben, melyek a libáknál fogva aláfordítva elhúrozott libáknak tömött begyeikből lépésenkint kihullódgalának. A tolvaj megbüntetéséről vagyis helyesebben büntetlenül maradásáról nincs mit írni, köszönje meg Sch. polgártársunk, hogy libáit visszakaphatá, mások még ennyire se képesek menni. Mi is tudunk esetet, hol tanuk vallják, miszerint az ellopott értékes tárgy X-nek háza padlásán van, ő ennyi s ennyi fton vette ekkor s ekkor J-től. Ennek dacára J. szabadon jár, a panaszlót kénye szerint fengetheti, s városi törvényszékünk nem mer magának annyit intézkedési szabadságot tulajdonítani, hogy bár a magánosak által felfedezett lopott tárgyat lefoglaltassa. Hogy is tenné azt az Istenért, hisz akkor a tolvajok még meg haragudhatnának!

KÜLFÖLD.

A legfontosabb politikai esemény most a már ismert cseh kiegyezkedési aktus mellett, az ogulini határ-örvidéki ezred f. hó 8—11-ikén kitört formális lázadás s mely állítólag a kincstári erdők eladása miatt kezdett, amint azonban látszik, a tulzó horvát nemzeti párt féktelenkedésén alapszik. A lázadás, melyben több emberélet és tűz általi kár esett áldozatul, — az utóbbi hírek szerint már teljesen el van nyomva, s néhány haditörvényszéki perbefogatással fog végződni. Az alábbi távirati hírekből röviden megértendik olvasóink a dolog summáját, Jellemző lenne a panlavizmusnak folyton, majd

*) Kérjük e miatt t. kolozsvári lapársainkat is, sziveskedjenek netalán hozzászólásukat addig függőben tartani. Szerk.

felfortyanása, mely mint a gondviselés intő uja utalja nemzetünket az összetartásra és egyesülésre.

Távirati hírek.

— Bécs, okt. 11. Habetinek és Scäffle miniszterek hallomás szerint beadták lemondásukat, azon indokból, mert Benst Jiricek elkergetése után is az aulában (bécsi jogi akadémia) maradt, s így a miniszteriumot kompromittálta. — Beust megbuktatása ismét minden követ megmozgatnak: Schäffle lemondása szintén ezt czélozza.

— Zágráb, okt. 11. Az ogulini határozatban kitört zavargások egy század-kerületre localizáltak. A felkelőket sorgyalogság és sluini határőrsapattok tartják körül fogva, le azonban még nem győzték — A zendülés oka állítólag az örvidéki erdők aladása. A katonai vérbiroság ma indult innen Ogulinba.

— Pest, okt. 13. Az Ogulini lázadást Kraternik Bach és Rakics journalisták vezették. Az ottosácsi ezred lyubicánál megverte őket s a három fővezér elesett, s eltemettetett: a lázadók egy része a hegyekre menekült Rakovicza és Pravenicza a lázadás fészkei elfoglaltattak 12-én éjjel Zágrábban lázító placátok találtattak. Az osztrák miniszterek Beust elbocsátatását követelik.

— Pest okt. 14. Két török zászlóalj küldetett a Bozsnyák határra az ogulini lázadás terjedésének megállítására: szükség esetén a helytartó többet is küldhet. A zágrábi hivatalos lap constatlja, hogy a zendülést a Starecevicpárt idézte elő: a főczinkosok: Kvaternik és Bach rögtön bíróságilag föbelővettek: a lázadók részint szétszórattak részint elfogattak.

VEGYES.

— **Csokonai Vitéz Mihály** halhatatlan nagy költőnek Debreczen szülővárosában állított emlékszóba a költő emlékéhez méltó nagy ünnepélyességgel octob. 11-én gyönyörű időjárás mellett lepleztetett le. Az ünnepélyen résztvett az ország minden részéből egybesereglett minden rendű honfiak és hölgyek tömérdek sokasága. Legnagyobb mértékben az írók és tudósok voltak képviselve. Szász Károlynak töle magától felolvasott pályanyertes dícskölteménye roppant lelkesedéssel fogadtatott. Nem hal meg a nemzet, mely nagyjait tiszteli! Az ünnepély részleteit — lapunk szűk tere miatt, sajnálatunkra ezuttal nem adhatjuk.

— **A hidvégi választókerületben** Nemes János gr. jobboldali választatott meg, a baloldal jelöltje, gróf Bethlen Gábor ellenében. — A kézdi-orbai választókerületben pedig Tisza Lajos miuiszter roppant többséggel b. Szentkereszt (baloldal) ellenében. A miniszter megválasztatása bizonyos volt.

— **A károlyfehérvári** követségre a „M. P.” érdemes szerkesztője K. Papp Miklós ur is kändál, mondanunk sem kell: a hatalmas, kizárólag kazafias és homboldogító ellenzék (illetőleg „balpárt,” mert e közt és egy alkotmányos parlamenti ellenzék közt ég és föld a különbség) soraiba! Hát ez mit jelentesen? Ugy kifogytak már a „nagy demokraták” sorai, hogy már a „mestro”-nak magának kell előállani erre a kurtafarku saisonra? A „M. P.” szerint a fehérvári román és németajku választópolgárság lenne a Papp Miklós ur pártján. Mi ezt nem birjuk elhinni, mert mi sokkal jobb véleménynyel vagyunk ezen nemzetiségek ottani fiairól hogysen akkora vakságot tehessünk fel róluk, mely szerint ne látnák át első pillanatra az ilyen „magyar urnak” irántuk való hűségét és vonzódását. Aztán még az is egy nagy baj lesz a nemes jelölt urra nézve: hogy Fehérvárt már nem lehet vasutat igérni, mert már meg van morden! s a Marosnak gőzhajcsitását pedig már elígerte előtte más! Kíváncsiak vagyunk, mit fog hát igérni, noha nem féltjük, mert a mestro igen találékony...

— **Jelasics Ede** báró cs. k. kamarás végrendeletében a pesti nemzeti színház és muzeumnak egyenként 100-100 ezer forintot hagyományozott. Tempora muntantur!

— **Pályázati hirdetmény.** A cs. és kir. hadtengerészetbe hajónövédekül oly ifjak vétetnek föl, a kik életöknek 15. évét betöltötték, azonban a 17-diket még nem lépték túl; kifogástalan erkölcsi magaviseletűek; szellemileg és testileg kifejtettek, jó szemmel birnak, olvasni s írni tudnak. E hajónövédek e czélra rendelt külön hajón csakis matrózokká és matróz-alitisttekké képeztetnek. Teljes ruházat és élelmezés mellett 14 krnyi napi zsoldot nyeraek. A fölvetel iránti írásbeli folyamadvány az illető szülő vagy gyám részéről a legközelebbi hadkiegészítő parancsnokság útján a pólai kikötő-parancsnoksághoz (Hafen-admiralat in Pola) nyújtandó be. Ezen folyamadványhoz melléklendő: a) a keresztlevel, vagy születési okmány és a honossági bizonyítvány; b) valamelyik tudori ranggal bíró katonai orvos által kiállított bizonyítvány, mely a pályázónak korához mért erőteljes testi kifejtettségét és előrelátható tengerészszolgálati képességét igazolja; c) a tisztességes erkölcsi magaviseletről szóló és az illetékes közigazgatási hatóság által kiállított bizonyítvány; d) az iskolai bizonyítványok, azon esetben, ha a pályázó iskolába járt; és végre; e) a szülének vagy gyámnak beleegyező nyilatkozata. — Azon pályázók, kik a pólai vizsgálóbizottság által a fölvetelre alkalmatlanoknak találattaknak, szüleikhez, vagy gyámjaikhoz azonnal visszaszállítatás költségét a tengerészeti kincstár viseli.

— **A királyi ügyészek kinevezésére** vonatkozó igazságyminiszeri felterjesztés a „P. N.” szerint a legfelsőbb elhatározással ellátva már visszaérkezett az igazságyminiszterhez. Összesen 55 királyi ügyész nevezetett kl.

— **A belügyminiszter** az utolsó napokban Győr-, Nograd-, Arva-, Torda-, Torna-, Torontál-, Győr-, Mosony-, Küküllő-, Liptó-, Zaránd- és Bácsmegyek, valamint a Hajdu- és nagy-kikindai kerületek szervezkedési munkálatait intézte el. Ezzel az eddig a miniszteriumhoz beküldött összes szervezési munkálatok átvizsgálása be

van fejezve. — Még tíz megye nem küldötte be elaboratumait.

— Az „Internationale“ Pesten, Az elfogott munkás igazgatók ügyében a „Reform“ szerént befejeztettek a vizsgálatok. Az illetőknél talált levelezés kétségtelenné teszi, hogy szoros összekötetésben állottak a parisi communevel, melynek utasításai szerint működtek. Kétségtelen továbbá, hogy szándékban volt az „Internationale“ székhelyét Pestre áthelyezni, leginkább azon okból, mivel itt semmi vagy legalább igen gyenge rendőrség létezik. A főbb vétkesek ellen felségárulási per fog indíttatni. A per maga mindenesetre érdekes lesz, mert mint állítják, három szélsőbali képviselő is bele van keveredve.

— **Uj találmány.** Sarkadi Ferencz ref. néptanító T.-Füreden egy új gépet talált fel. E gép szánt, vet, a magot betakarja, elhengerezi egy időben, egy erővel. A hajtására két ökör elegendő, s mellé csupán egy ember kell. Csütörtökön d. u. 2 óra tájt tartottak vele próbát Debreczenben a gazdasági tanintézet tanárai jelenlétében a Pallagon.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1871. október 16-ik és következő napjain a következők ügyek fognak nyilvános ülésben tárgyalatni.

(Folyt. és Vége.)

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Petri Ádám.

Höprich frigyos Hirtepan Simon e. 72 frt 41 kr i Antár Juon és társa Butur Vaszilika e, közanyai javak megosztása i. Sándor Miklós Balla János és társa e. megvásárolt birtokrészek i. Somogyi István Derzi Szigmond és társa e. 135 trt haszonbér i. Dr. Andrei Ferencz gr. Bethlen Olivér és neje csódtömege e. kárpótlás kiutalása i. Tamás Simonné Kriza István e. 30 kalangya buza felerése i. Kis Ilia és társa Kis Florika e. sommás vizsgálata i. Schuller Katalin a Szász-szt-iványi ev. luther. község e. 100 frt i. Gyula-Fehérvári rom. kath. káptalan Daczó Ferencz és társa e. 26,250 frt i. Özv. Dánes Ferencz és özv. Dánes Mózesné e. tulajdonjog elismerése iránt.

Előadó k. t. p. bíró Illyés Károly.

Levka Frázéna Lup Toma e. atyáság elismerése i. Blumenfeld Abrahám Szegedy Sámuel e. bérlemény átadása i. Kakasi Ferencz Friedmann Bernhard e. 3 ft 55 kr. i. Imreh István a gr. Bethlen Pál csódtömege ellen. Roth Daniné Herberth Péter e. 498 frt 30 kr. i. Muntean Agoston László János e. 8 frt 63 kr. i. Kozmerlanka Mária Schön Berl e. 25 frt i.

III. Tanács bűnügyben.

Előadó k. t. bíró Sándor János.

Komsa János e. közbiztonságra tartozó intézkedések e. kihágás. Vándor Vaszilika e. becsületbiztonság el. kihágás. Santa Ferencz e. ugyanazért. Dombi József e. ugyanazért. Pauli Zsófia e. becsületbiztonság e. kihágás. Nagy Lajos és társai e. testi nehéz sértés. Schindler Ferencz és Galatianu Vaszilika e. testi nehéz sértés. Czajler Eduard e. ugyanazért. Gergely Mihályné e. ugyanazért.

Előadó k. t. bíró Vajda Simon.

Győrbíró Lina e. gyújtás és tolvajság. Sztán Anna és Sztán Nicolajné e. tolvajság. Ifj. Bokor György e. nehéz testi sértés. Bíró Rebi e. gyermek-gyilkosság i. Darvas Péter e. nehéz testi sértés. Kovács Márton és társai e. tolvajság.

Előadó k. t. bíró Bárdosi György.

Szász Györgyné Nyisztor Mária e. lopás. Szabó József e. súlyos testi sértés.

Előadó k. t. bíró Spech Adolf.

Miti Stadiann e. becsületsértés. Brenner András e. tolvajság. Jakab János e. csalás.

Előadó k. t. pótbiro Mégay Ferencz.

Szappanyos Fejér Sándor e. súlyos testi sértés. Pakurarin Stéfán e. tolvajság. Ifj. Schuster János e. becsületbiztons. e. kihágás. Szakács Károly ellen közhitel hamisítás.

IV. Tanács urbéri ügyben.

Előadó k. t. bíró Popovits Serván.

Demeter Istvánné Hercza Juon e. egy állomány székely örökségi minősége i. Fiuna János Sandru Ilizia e. egy belső telek visszabocsátása i. Ugyanannak Mark Vasziljáné e. egy beltelek visszabocsát. i. Győrfi Antal Bányika Györgyné e. aloldialis birtok visszabocsátása i. Ugyanannak Pálfi József e. ugyanazért. Szabó László Birtalan Pál Csela e. majorsági fekvőségek visszabocsát. i. Morar Dumitru és Máté a brassói görög egyházközség e. egy elfoglalt belső telek urbéri természetű elismerése és járuléka i. Lázár Ferencz Nyikovics Péter el. több fekvők majorsági természetű elismerése i.

A szerkesztő nyiltpostája.

N. F. urnak Tordán: Az „Erd. Gazda“ után fogjuk a még hiányzó közléseket megtenni. K. Antal urnak K.-Monostoron: Köszönjük az értesítéseket, az egyiket hoztuk, de a másik időn túl van már. Kérjük ezutánra szíves közleményeit. „Gazd. Lapok“ szerk. Pest: Köszönjük, mi is elindítottuk, de bocsánatot kell kérnünk, csak az utóbbi évnegyediekkel vagyunk képesek szolgálni.

Bécsi tőzsdei árkelet.

(okt. 16.)

5% metallique	57.10
5% nemz. államkölcson	67.—
1860. államkötvény	96.80
Bankrészvénny	764.—
Hitelrészvénny	287.—
London	118.10
Ezüst	117.75
Arany	5.66
Napoleon arany	9.41 ^{1/2}
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	79.50
„ „ „ temesi	78.—
„ „ „ erdélyi	74.—
„ „ „ horvát-slavon	—

Felelős szerkesztő: RAPOLTY KÁROLY.

HIRDETME NYEK.

H i r d e t m é n y.

Maros-Vásárhely szabad királyi város közönsége részéről köztudomásra juttatik, miszerint a főméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak 18,423. sz. alatt tisztelt engedélye folytán a Maros folyam II-ik ágán építendő egészen új hid kiépítése fölött folyó év szeptember 30-ra kihirdetett árlejtés nem sikerülvén, a városi képviselő testület a feltételi pontok és felkiáltási ár némi módosításával egy újabb árlejtés megtartásának határ idejéül **folyó október hó 30-ik napját** tűzte ki.

Miről vállalkozni kívánók azon figyelmeztetéssel értesítenek, miként a felkiáltandó 12,000 forint 5%-án minden árlejtési kívánó a bizottmány kezeihez letenni köteles, — a nem helybeliek vállalkozási képességükről, erkölcsi és politikai maguk viseletéről hiteles bizonyítványt előmutatni tartoznak — megjegyeztetvén, hogy az előmérésben ezen hid építéséhez kijelölt cserfát — egy a padlóknak való tölgyfákat is a város az erdőről ingyen szolgáltatja ki.

Az árlejtési feltételek, rajz, előmérés a tisztai háznál hivatalos órákban a főjegyzői irodában megtekinthetők.

A szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok a szóbeli árlejtés megkezdése előtt elfogadtatnak.

(83) 2—3 **A városi Tanács.**

Sz. 430. 1871. eln.

Árlejtési hirdetmény.

A nemes marosszéki törvényszék elnöksége részéről közhirrre tétetik, miszerint ezen törvényszék hivatali és a börtöni helyiségek számára a jövő téli jédenyre szükségeltető 66 öl tűzi fa mennyiség beszerzése végett az elnöki irodában Maros-Vásárhelyt a piacz soron „Görög-féle“ ház 1-ső emeletében **folyó hó 16-án d. e. 9 órakor** nyilvános árlejtés fog tartatni.

Az árlejtési feltételek az elnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Maros-Vásárhelyt, 1871. október 9-én.

Al-királybíró és törvényszéki elnök:

(81) 3—3 **Hajdu Mózsos.**

Az erdélyi gazdasági vándorgyűlés alkalmára — mint tárlati ajándék — épen most hagyta el a sajtót a következő czimű füzetke:

GYÜMÖLCSÉSZETI LEVELEK;

irta: Száva Farkas; kiadta: Veszely Károly a „Néptanoda“ szerkesztője Ára 10 kr. o. é. Kapható a Wittich J. könyvkereskedésében.

(80)

3—*

Figyelmeztetés.

Gombos „erősítő-italára“

a földbirtokosokhoz és iparosokhoz.

Miután a munkások mezei s egyéb munkák közben többféle okokból **cholerát** hasmenést, vérhast, görcsöt, hányást, hideglelést szoktak kapni, mi őket rendesen hosszú időre munkaképtelenné teszi: üdvös leend tudomásukra hozni, hogy mind azon bajokat

Gombos erősítő-itala

által oly gyorsan lehet megszüntetni, hogy a szenvedőt még a munka színhelyéről sem kell eltávolítani. — Megelőzőleg szeszes italok helyett **naponként** két kanállal adva, a munkást ép erőben lehet megtartani.

Maros-Vásárhelyen raktár: Borsodi Demeter Lajosnál.

(72)

12—16

Rothschild és Társa

Posta-utca 14-ik szám

BÉCSBEN.

Legújabb és legelőnyösebb sorsjáték társulatok

300,000, 250,000, 220,000, 200,000
150,000, 140,000, 100,000, 70,000,
50,000, 25,000 frt stb. nyereményekkel

A cs. kir. osztrák 1864. évbéli államsorsjáték 20 sorsjegyre.

Egy bélyegezett részlet jegy, mint első részletfizetés 8 frt.

M. kir. államsorsjáték 20 darab sorsjegyre,

Egy bélyegezett részletjegy, mint első részletfizetés 6 frt.

Török császári sorsjáték 20 db sorsjegyre,

Egy bélyegezett részletjegy mint első részletfizetés 6 frt.

40 darab Braunschveigi hercegi sorsjegyre

Egy bélyegezett részletjegy mint első részletfizetés 5 frt.

Minden huzásra érvényes.

Egy huszad részvényjegy az 1864-ik évi államsorsjegyekre, darabjéért 8 frt, 9 darab 70 frt 20 darab 150 frt.

Egy huszad részvényjegy a m. kir. államsorsjegyekre 7 frt darabja, 6 darab 40 frt 20 darab 130 frt.

Igervények minden huzásra.

Megbizások a cs. kir. tőzsdénél akár készpénz fizetésért akár megfelelő előpénzért a legpontosabban teljesíttetnek.

Állampapírok, sorsjegyek, bank, vasút és iparrészsvények eladása és megvásárlása kimutatások tervek és huzás-lajstromok ingyen.

Rothschild és Társa,

Bécsben, posta-utca 14. szám.

(22)

20—20